

บทวิจารณ์หนังสือ

ศิริพร จิรวัดณ์กุล และ อรุณ จิรวัดณ์กุล.

วิจัยจากงานประจำ เรียนแบบทีละขั้น R to R Step by Step:

คู่มือการทำวิจัยจากงานประจำฉบับ กขค.

กรุงเทพฯ: บริษัทจูน พับลิชชิ่งจำกัด.

ผศ.ดร.สุเทพ การุณย์สัญญากร¹

บทคัดย่อ

หนังสือชื่อ “ วิจัยจากงานประจำ เรียนแบบทีละขั้น R to R Step by Step: คู่มือการทำวิจัยจากงานประจำฉบับ กขค ” เขียนโดยผู้เขียนที่ผ่านประสบการณ์จริงในการทำอาชีวการศึกษาร่วมกับการถ่ายทอดแบบทีละขั้น เพื่อให้ผู้สนใจสามารถติดตามและเรียนรู้ไปตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการนำผลไปใช้ เพื่อพัฒนาคนและพัฒนางาน เนื้อหาภายในเล่มอ่านง่าย กระชับ และจัดเป็นระเบียบ เป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้นสู่การทำวิจัยที่สามารถปฏิบัติตามได้ เนื้อหาเริ่มตั้งแต่ทำไมจึงต้องวิจัยงานประจำที่ทำอยู่ จะวิจัยอะไรบ้าง วิจัยอย่างไร การตั้งคำถามการวิจัย และแนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยจากงานประจำ นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังมีอะไรใหม่ ๆ ที่น่าศึกษา ซึ่งแตกต่างจากเล่มอื่น ๆ อีกด้วย จึงเหมาะที่ผู้อ่านจะหาซื้อมาอ่านได้อย่างเพลิดเพลินโดยมีต้องลังเล เพื่อจะได้ศึกษาวิธีการทำวิจัยอีกแนวหนึ่งที่ดูเหมือนทำไม่ยาก

Abstract

The book entitled ‘Routine to Research, Step by Step: A Manual of Doing Research from Routine – the ABC Edition’ written by the authors who had a direct experience in doing research from routine. The authors transmit R to R step by step in order that the interested person is able to pursue knowledge and learn from beginning to ending with using the results for development of personnel and work. The content of the book is easy to read, concise and well organized as the basis laid for achievement of how to do routine research which can be followed. The content begins with why to do R to R, what to do with R to R, how to do it, how to ask a research question and how to write a research outline from routine. In addition, this book contains something new, interesting, and valuable

¹ สาขายุทธศาสตร์และการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

for study, which is much more different from other books. Certainly, this book is suitable for a reader to buy without hesitation in order that another way of doing research which seems not difficult can be pursued through rather pleasant reading.

เนื้อหา

‘วิจัยจากงานประจำ เรียนแบบทีละขั้น R to R Step by Step : คู่มือการทำวิจัยจากงานประจำ ฉบับ กษค’ คือชื่อหนังสือที่ผู้วิจารณ์กำลังจะทำการวิจารณ์อยู่นี้ เขียนขึ้นจากประสบการณ์ของผู้เขียนร่วมสองท่านคือ ศิริพร จิรวัฒนกุล และ อรุณ จิรวัฒนกุล ในขณะที่ทำงานอยู่และทำการวิจัยจากงานประจำที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งจากประสบการณ์ในการเป็นผู้สอนและที่ปรึกษาให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพในสาขาต่าง ๆ ให้ทำอาร์ทิวาร์ได้สำเร็จ หนังสือเล่มนี้จึงให้ทั้งสารสนเทศเบื้องต้น (ABC หรือ กษค) และคำชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการทำวิจัยจากงานประจำที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ R to R ในความหมายของผู้เขียนก็คือ Routine to Research หรือการทำงานประจำให้เป็นงานวิจัย หรือการวิจัยจากงานประจำ ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้โดยตรงได้แก่ บุคลากรในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาการศึกษา รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานในสาขาอื่น ๆ ที่ต้องการนำอาร์ทิวาร์ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผลจากการทำวิจัยที่ประสบความสำเร็จด้วยวิธีการ R to R นั้น ก็เพื่อจะได้ใช้ในการพัฒนาคนและพัฒนางานที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น

จากรูปเล่มที่ดูบาง ๆ อยู่ที่จำนวน 156 หน้า และราคาที่ย่อมเยา คือ 110 บาท รวมทั้งหน้าตาของการออกรูปแบบปก และเนื้อในแบบดูเรียบง่าย กะทัดรัด ดูเหมือนหนังสืออ่านเล่นมากกว่าหนังสือทางวิชาการ ทำให้หนังสือเล่มนี้เหมาะที่จะซื้อหามาเป็นเจ้าของ เพื่อศึกษาหรือเป็นคู่มือในการทำวิจัยได้ดี โดยเฉพาะ การวิจัยงานประจำที่เราทำอยู่ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น เพื่อความมีชื่อเสียงหรือเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของผู้ทำวิจัยก็สุดแล้วแต่

เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในสารบัญมีอยู่ด้วยกัน 7 บทดังจะได้นำเสนอแต่เฉพาะหัวข้อของแต่ละบทดังนี้:

- บทที่ 1 อาร์ทิวาร์: อะไร ทำไม และอย่างไร
- บทที่ 2 คำถามงานวิจัยจากงานประจำ
- บทที่ 3 คำถามงานวิจัยกับแบบงานวิจัยที่ใช้มากในงานประจำ
- บทที่ 4 แนวการเขียนโครงร่างการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์งานประจำ
- บทที่ 5 แนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยเพื่อทดลองใช้วิธีการใหม่ในงานประจำ
- บทที่ 6 โครงร่างการวิจัยเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานประจำ
- บทที่ 7 แนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยจากงานประจำเพื่อพัฒนาวิธีการ

วิธีการดำเนินการเขียนทุกบทเป็นการทำทนายที่บ่งชี้ให้เห็นว่าการทำ R to R ทำง่าย ทำคนเดียว หรือเป็นทีมก็ได้ อย่างเช่นในบทที่ 1 ได้นำเสนอว่า เมื่อคนทำงานเริ่มตั้งคำถาม ต้องการหาคำตอบ ก็เป็น

การเดินทางเข้าสู่กระบวนการทำงาน R to R ซึ่งประกอบไปด้วย การเรียนรู้ร่วมกัน กัลยา ณ มิตร การใช้วิธีวิทยาการวิจัย การจัดการความรู้ และการคิดเชิงบวก

ในบทที่ 2 การตั้งคำถามงานวิจัยจากงานประจำ มีทั้งการตั้งคำถาม ซึ่งประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่มีสมมุติฐานของงานวิจัยหรือไม่มี(ในกรณีเป็นคำถามเชิงพรรณนา ไม่ต้องมีสมมุติฐาน) พร้อมทั้งมีการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายให้เข้าใจชัดเจนในงานประจำหลาย ๆ งานที่พบว่าต้องทำวิจัยและพัฒนา

ในบทที่ 3 เกี่ยวกับคำถามงานวิจัยกับแบบงานวิจัยที่ใช้กันมากในงานประจำนั้น ผู้เขียนได้กล่าวถึงแบบงานวิจัยเชิงปริมาณทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มักนำมาใช้กับ R ว่าแบ่งเป็น 3 แบบ คือแบบงานวิจัยเชิงพรรณนา แบบงานวิจัยเชิงวิเคราะห์ และแบบงานวิจัยเชิงทดลอง และยังแจกแจงให้เห็นภาพความแตกต่างของแบบงานวิจัยทั้ง 3 แบบ นอกจากนั้นยังได้นำเสนอแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ และแบบงานวิจัยเชิงปฏิบัติการด้วยการแสดงให้เห็นภาพของความแตกต่างตามหัวข้อและสาระสำคัญ

ในบทที่ 4 เกี่ยวกับแนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัย เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์งานประจำได้กล่าวถึงแนวทางในการเขียนตามหัวข้อดังต่อไปนี้: ปัญหาและความสำคัญของปัญหา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง คำถามงานวิจัย วัตถุประสงค์งานวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย จริยธรรมการวิจัยกรอบเวลาการวิจัย และงบประมาณการวิจัย และได้นำเสนอตัวอย่างโครงร่างการวิจัย R to R เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์งานประจำเรื่อง ‘การศึกษาอาหารประจำวันของผู้ป่วยเบาหวานบริโภคในครอบครัว’ ซึ่งผู้อ่านหนังสือคู่มือนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนโครงร่างการวิจัยเรื่องอื่น ๆ ในแนว R to R ในลักษณะเทียบเคียงได้

ในบทที่ 5 เกี่ยวกับแนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยเพื่อทดลองใช้วิธีการใหม่ในงานประจำ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างโครงร่างการวิจัย R to R เรื่อง ‘ประสิทธิผลของการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยการลดปริมาณการบริโภคอาหารประเภทแป้งและน้ำตาลลงจากที่เคยบริโภคเดิมร้อยละ 25’ ในบทที่ 6 เกี่ยวกับโครงร่างการวิจัยเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานประจำ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างแนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยประเมินผลการจัดการอบรม ซึ่งครอบคลุมการวิจัยเกี่ยวกับชั้นวางแผนการอบรม ขั้นตอนการอบรม และในบทที่ 7 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายเกี่ยวกับแนวทางการเขียนโครงร่างการวิจัยจากงานประจำเพื่อพัฒนาวิธีการ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างโครงร่างการวิจัย R to R เรื่อง ‘การพัฒนากระบวนการป้องกันและบำบัดโรคซึมเศร้าสู่การพัฒนานโยบายสุขภาพจิตที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ’ ซึ่งเขียนได้สมบูรณ์แบบที่สุดกว่าตัวอย่างอื่น ๆ ในเล่ม เพราะมีการรวมเอาเอกสารอ้างอิง และบรรณานุกรมไว้ในโครงร่างนั้นด้วย

จุดเด่นของหนังสือนี้ได้แก่เนื้อหาที่แปลกใหม่ ซึ่งบรรจุไว้ในเล่ม ยกตัวอย่างเช่น การใช้ knowledge management หรือการจัดการความรู้ (KM) ในขั้นตอนการวิจัย ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ และโปรแกรมสถิติชื่อ Epidatal เพื่อการประมวลผล เป็นต้น จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งได้แก่การให้ตัวอย่างโครงร่างการวิจัยในหลาย ๆ บท เพื่อให้ผู้วิจัยได้รู้ว่าในโครงร่างการวิจัย

R to R ผู้วิจัยจะต้องทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ทำเมื่อไร และทำไมจึงต้องทำ จึงจะทำให้งานวิจัยนั้นมีคุณค่า มีความน่าเชื่อถือ และเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมโดยแท้จริง

กล่าวโดยสรุปหนังสือชื่อ 'วิจัยจากงานประจำเรียนแบบทีละขั้น R to R Step by Step: คู่มือการทำวิจัยจากงานประจำฉบับ กษค' มีคุณค่าอย่างยิ่ง เหมาะสำหรับบุคลากรในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาการศึกษา และผู้ที่ต้องการพัฒนางานประจำที่จำเจ เพื่อเปลี่ยนงานที่จำเจให้กลายเป็นความท้าทาย ผู้วิจารณ์ขอส่งเสริมให้ผู้อ่านบทวิจารณ์นี้ได้สัมผัสกับการอ่านฉบับจริง แล้วจะพบว่าเป็นหนังสือที่คู่ควรอย่างยิ่งกับผู้ที่สนใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานประจำ